

**Житомирський
державний
університет імені
Івана Франка**

**Тернопільський
національний
педагогічний
університет імені
Володимира
Гнатюка**

**Київський
столичний
університет імені
Бориса Грінченка**

Littera Scripta Manet:

**Нові тенденції у перекладознавстві,
філології та лінгводидактиці у контексті
глобалізаційних процесів**

**Матеріали 3-ї Всеукраїнської науково-практичної
конференції здобувачів та молодих учених**

Житомирський державний університет імені Івана Франка,
5 листопада 2025 року

Житомир 2025

УДК 81'255:81'42:001.891
Н-76

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Житомирського державного університету
імені Івана Франка від «28» листопада 2025 року,
протокол № 22*

Рецензенти:

Антонюк Н. М., кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, доцент, доцент кафедри теорії і практики перекладу з англійської мови Навчально-наукового інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Могельницька Л.Ф., кандидат філологічних наук, доцент, декан факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя Державного університету «Житомирська політехніка»;

Соловйова Л.Ф., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Поліського національного університету.

Littera Scripta Manet : зб. наук. пр. за матеріалами 3-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів та молодих учених "**Нові тенденції у перекладознавстві, філології та лінгводидактиці у контексті глобалізаційних процесів**" / за ред. Полховської М. В., Борисенко Н.Д., Мосієнко О. В., Лисецької Ю. В. Житомир : ЖДУ ім. Івана Франка, 2025. Вип. 11. 406 с.

Збірник містить матеріали доповідей учасників 3-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, здобувачів та молодих учених «Нові тенденції у перекладознавстві, філології та лінгводидактиці у контексті глобалізаційних процесів», яка відбулася 5 листопада 2025 року в Житомирському державному університеті імені Івана Франка в межах відзначення Міжнародного дня науки. Теми доповідей охоплюють лінгвістичну, перекладознавчу та лінгводидактичну галузі.

Матеріали друкуються в авторській редакції. За достовірність фактів, цитат,

власних імен, посилань на наукові та літературні джерела, інші відомості відповідають автори публікації.

Думка редакції може не збігатися з думкою авторів.

©Колектив авторів, 2025

© Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2025

дослідження способів адекватного відтворення колориту становить *перспективу* для нашого подальшого дослідження.

Література

1. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад. Л., 1989. 216 с
2. Міллер М. *Пісня Ахілла*. / пер. з англ. Д. Тарадименко. Харків: Віват, 2025. 368с.
3. Міллер М. *Цирцея*. / пер. з англ. О. Гладкий. Харків: Віват, 2025. 400с.
4. Miller M. *The Song of Achilles*. London: Bloomsbury Publishing, 2017. 368p.
5. Miller M. *Circe*. London: Bloomsbury Publishing, 2019. 352p.

Нікітіна Є. В.
гр. БЗАМ-22

Київський національний університет технологій та дизайну
Наукова керівниця – к. філол. н, доцентка Дворянчикова С. Є.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ BUSINESS + NOUN / ADJECTIVE

Словосполучення типу BUSINESS + NOUN / ADJECTIVE є продуктивними для англomовного композитного словотвору через здатність породжувати нові лексеми та фразеологічні одиниці, а також значну семантичну варіативність таких конструкцій під час перекладу. Мета тез – описати словотвірні механізми утворення словосполучень з компонентом business, з'ясувати типи семантичної варіативності, виокремити перекладацькі труднощі та запропонувати стратегії їх розв'язання.

Під час аналізу фактичного матеріалу з нашої бази ми виявили такі типи словосполучень з компонентом business, як-от: лексичні одиниці з фіксованим значенням, словосполучення з прикметником на -or/-less абстрактного значення, фразеологічні та ідіоматичні кліше, неологічні утворення (business-savvy, business-ecosystem, business-transformative).

У лексичних одиницях з фіксованим значенням типу *business case*, *business model*, *business plan*, *business ethics* слово *business* виступає як модифікатор у позиції перед основним іменником.

У словосполучення з прикметником на *-or/-less* прикметник може бути афіксованим або фразовим: *business-friendly*, *business-as-usual*, *business-oriented*.

Фразеологічні кліше формують цілісне складне значення, яке не є простою сумою частин: *business as usual*, *mean business*, *do business*.

Розглядані словосполучення з компонентом *business* потрібно перекладати з урахуванням словотвірних механізмів і структурних параметрів, а також семантичної варіативності.

Наприклад, під час перекладу словосполучення *business model*, що є поєднанням двох автономних лексем без афіксації, перекладач має вирішити, відтворювати фразу як складене слово українською – «бізнес-модель» чи як словосполучення «модель бізнесу». «Бізнес-модель» – усталений термін у науковому та діловому дискурсі, а «модель бізнесу» є синтаксично нейтральним варіантом, що буде доцільно застосувати в стилістично формальному контексті.

Під час перекладу фраз з компонентом *business + -or / -less* (*business-friendly* тощо) український відповідник потребує певного прикметникового або фразового переформулювання: «привабливий для бізнесу», «дружній до бізнесу».

А під час перекладу словосполучення *business-friendly* варто враховувати контекст, який може бути нейтральним або позитивнооцінним: переклад «дружній до бізнесу» буде передавати позитивну конотацію, але у критичному дискурсі потрібна нейтралізація – «лояльний до бізнесу».

Варто пам'ятати, що переклад ідіом потребує особливої уваги перекладача. Так, переклад фразеологізму *mean business* – «серйозно налаштований», тоді як буквальный переклад – «мати на увазі бізнес» – буде хибним.

З-поміж перекладацьких стратегій можна виокремити такі: створення перекладацького глосарія з позначенням статусу запозичення (усталений, проміжний, неологізм); аналізувати приклади в корпусі текстів певної і суміжних

до неї галузей, щоб виявити усталені вживання; послідовно дотримуватися однієї тональності та рівня формалізації; застосовувати її послідовно; додавати до тексту короткі визначення при першій згадці складних словосполучень; під час адаптації ідіом не використовувати буквальний переклад і віддавати перевагу семантично еквівалентним локальним метафорам.

Отже, фрази з компонентами BUSINESS + NOUN / ADJECTIVE утворюють гнучку і продуктивну частину англійської ділової лексики. Фахівець-філолог має забезпечити словотвірну та семантичну адекватність перекладу таких словосполучень.

Ніколаєць Д.І.
гр. ІМСОАЗ
Вінницький державний педагогічний університет імені
Михайла Коцюбинського
Наук. Керівник – д.-р. пед. наук, проф. Дмітренко Н. Є.

РОЛЬОВА ГРА ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ АНГЛОМОВНОГО УСНОГО СПІЛКУВАННЯ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ

Сучасні освітні виклики вимагають від вчителів не лише надання знань, а й озброєння учнів ефективними інструментами, методами й стратегіями опрацювання інформації та організації навчання, які матимуть практичну цінність у майбутній професійній діяльності та сприятимуть формуванню необхідних компетентностей [3, с. 33].

У цьому контексті особливої уваги набувають інтерактивні методи навчання, що стимулюють пізнавальну активність учнів старших класів і сприяють розвитку комунікативних умінь.

Одним із ефективних засобів формування англomовного усного мовлення є рольова гра. Актуальність використання рольових ігор обумовлена їх здатністю активізувати всі рівні засвоєння знань і мовленнєвих навичок – від простого відтворення до творчої діяльності.